

P R Æ F A T I O.

sibi dicere iudicent, & suis sauidicis dictis lectores protelare. Ego verò cur id arbitrètur, causam occidisse arbitror. Si enim verum fateri mecum velint, ut certè debent, temporum magis quàm hominum vitia collegisse fateantur necessum est. Fecit enim probabilitas quadam opinionum humanarum & verisimilitudo, ut cum aliis in artibus & disciplinis, tum ipsa etiam quoque Religione, alia subinde atque alia placere cœperint. Et si usquam, sanè hac in re verum esse experimur, quod Cicero in Academic. scriptum reliquit; Multa esse quæ nos fallant probabilitate magna. Quod quidem, ubi maiores illi nostri considerassent, non proinde quæ diuina & æterna sunt, arbitrio nostro subiecta esse, ut sunt humana & mortalia, hac quidem à parte auerti & caueri potuisset. Quin imo humana sunt, & nomen oblitterant atque amittunt suum, si mutantur. Contra ea sic se habent, quæ ab hominibus profecta quæque instituta sunt, ut necesse sit, quotiens res postulare videtur, mutationem facere. In Leges mihi considerationem iniicite. An vllæ humanae, siue gentium illæ dicantur seu ciuiles, æternæ esse possunt? Negabitis, opinor, & mehercules rectè negabitis. Et tamen diuina non est Lex hodierna, nisi eandem æternam & immutabilem esse intellegamus, quæ immutabili æternitate continetur. Ea est enim (ut Ciceronis verba huc trahamus) ex omni æternitate fluens veritas. Si ab æterno est, incorrupta sit & toto temporis tempore duret oportet. Verbum Domini (scribit instinctu afflatumque diuino Petrus Apostolus) manet in æternum. Et singularis DEI æterni Filius atque unigena, Cælum (ait) & terra transibunt, verba mea non transibunt. Idem de humanis autem alio in loco, Omnis plantatio, quam non plantauit pater meus, eradicabitur. Porro tamquàm consilia, ita leges quoque temporum esse Iurisconsulti docent, ad quorum variationem, & leges ipsas variare plerumque non honestum modò, verum etiam necessarium est, etiam Cicerone auctore in iis ad Atticum. Alia ætas alios mores postulat, inquit Romanus ille Comicus. Quandoquidem ergo alia nunc sunt tempora, quàm Maiorum et æte, quid esse causæ memorabunt, quæ de causâ non alia etiam leges temporibus accommodata ferantur & constituentur? Hos sibi Vadianus noster fines terminosque descripsit, extra quos egredi nec passus est nec voluit. Non fuit animus eius, (inquam) qui quibusdam aliis fuit, sine discrimine tollenda esse, quæ erroribus originem